

**Predlog izhodišč za pripravo
SD OPN 4 za Občino Ivančna Gorica
za širitev kamnoloma Vetrnik**

Številka: J-19/19

Naročnik:
Rekon d.o.o., Grosuplje

Novo mesto, oktober 2021

Naloga: **Spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Ivančna Gorica (SD OPN 4) za širitev kamnoloma Vetrnik**

Faza: **Predlog izhodišč**

Številka naloge: J-19/19

Naročnik: Rekon d.o.o., Gasilska cesta 7, 1290 Grosuplje

Pripravljalavec: Občina Ivančna Gorica

Izdelovalec: ACER Novo mesto, d.o.o.

Odgovorna vodja naloge: mag. Jelka Hudoklin, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Sodelavci: mag. Irena Hočevar, univ. dipl. geogr.
Tanja Jerin, inž. grad.
mag. Radovan Nikić, univ. dipl. inž. grad.
mag. Zoran Gajski, univ. dipl. gosp. inž.
Suzana Simič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Direktorica: Suzana Simič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Novo mesto, oktober 2021

VSEBINA:**I. Tekstualni del**

1	UVODNE OBRAZLOŽITVE	5
1.1	Namen in potreba po pripravi SD OPN	5
1.2	Pravne podlage	6
1.3	Območje obravnave	7
2	STRATEŠKA IN ZAKONODAJNA IZHODIŠČA	8
2.1	Strateška izhodišča	8
2.2	Zakonodajna izhodišča	13
3	OPIS NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE	15
3.1	Izkoriščanje kamnoloma – odkopna metoda	16
3.2	Sanacija in rekultivacija kamnoloma	19
4	PRIKAZ STANJA PROSTORA	21
4.1	Dejanska raba tal	21
4.2	Namenska raba prostora in vidna izpostavljenost	21
4.3	Gospodarska javna infrastruktura	22
4.4	Območja z varstvenimi režimi	24
5	UTEMELJITEV SKLADNOSTI S SPLOŠNIMI SMERNICAMI NOSILCEV UREJANJA PROSTORA	25
5.1	Splošne smernice za področje gozdarstva	25
5.2	Splošne smernice s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva pred požarom	25
6	POTREBNE INVESTICIJE V GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO	26
7	OKVIRNI ROKI ZA PRIPRAVO OPPN IN ZA IZVEDBO INVESTICIJE	27

II. Grafični del

1. Ureditvena situacija pred sanacijo kamnoloma Vetrnik
2. Prerez kamnoloma Vetrnik pred sanacijo
3. Ureditvena situacija po sanaciji kamnoloma Vetrnik
4. Prerez kamnoloma Vetrnik po sanaciji
5. Območje predvidene širitve kamnoloma Vetrnik na namenski rabi prostora

I. Tekstualni del

1 UVODNE OBRAZLOŽITVE

1.1 Namen in potreba po pripravi SD OPN

Namen sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju SD OPN) je širitev kamnoloma Vetrnik, ki je v upravljanju investitorja Rekon d. o. o.

Na delu območja sedanjega pridobivalnega prostora Vetrnik 2 je v letu 2009 z izkoriščanjem kamnoloma Vetrnik pričela družba REKON d.o.o. Po ureditvi lastništva zemljišč je koncesionar zaradi pomanjkanja zaloga mineralne surovine v okviru obstoječega kamnoloma Vetrnik sprejel odločitev o širitvi kamnoloma na celotno območje, kot je z občinskimi prostorskimi akti namenjeno izkoriščanju mineralnih surovin. Z novo koncesijsko pogodbo mu je bila leta 2016 podeljena rudarska pravica za obdobje 30 let.

Ne glede na trenutno zagotovljen vir si naročnik želi zagotoviti še dolgoročnejši vir mineralne surovine, potrebne za njihovo osnovno dejavnost v gradbeništvu ter za zagotavljanje oskrbe ožjega in širšega območja kamnoloma Vetrnik. Skladno z državno rudarsko strategijo je smiselno širiti obstoječe prostore, namenjene pridobivanju mineralnih surovin. Izkoriščanje mineralne surovine v novem območju predlaganega pridobivalnega prostora Vetrnik 3 bo logično nadaljevanje do sedaj izvedenih del pri izkoriščanju obstoječega kamnoloma Vetrnik 2 za nadaljnje dolgoročnejše časovno obdobje.

Osnovni pogoj (poleg ustrezne velikosti območja in zaloge mineralne surovine) za pridobitev koncesije za izkoriščanje mineralne surovine po Zakonu o rudarstvu (ZRud – 1 – UPB – 3, Uradni list RS, št. 14/14), je opredelitev območja za pridobivanje mineralnih surovin v prostorskih aktih obeh tangiranih občin, to je Občine Šmartno pri Litiji in Občine Ivančna Gorica.

Območje obstoječega kamnoloma leži na območju občine Šmartno pri Litiji, na severnem pobočju istoimenskega hriba (Vetrnik, 503 m n.v.), okoli 500 m jugovzhodno od zaselka Ježce. Predvidena je širitev proti vzhodu in proti zahodu (na območju Občine Šmartno pri Litiji) ter tudi proti jugu, kjer pa bo širitev posegla na območje Občine Ivančna Gorica, zato je predvideno, da hkrati s postopkom sprememb in dopolnitev OPN Šmartno pri Litiji poteka tudi postopek sprememb in dopolnitev OPN Ivančna Gorica za potrebe širitve kamnoloma Vetrnik. Zaradi pomembnosti spremembe se predlaga vodenje samostojnega postopka, izključno za namen širitve kamnoloma Vetrnik.

Za območje obstoječega kopa je bil sprejet Občinski podrobni prostorski načrt za območje peskokopa Vetrnik (Uradni list RS, št. 3/14).

Skladno s 17. členom Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07) bodo prostorski izvedbeni pogoji za celotno območje kamnoloma pripravljeni v vsebini, obliki in natančnosti, kot je predpisana za občinski podrobni prostorski načrt.

Slika 1: Lokacija načrtovane širitve kamnoloma v širšem prostoru. Severno od območja je obstoječi kamnolom Vetrnik v občini Šmartno pri Litiji.

Skladno z določili Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2), ki je bil uveljavljen s 1.6.2018 je treba skladno s 108. členom za pripravo novih postopkov priprave OPN izdelati izhodišča za pripravo OPN, v katerih se ob upoštevanju ciljev urejanja prostora, podatkih iz prikaza stanja prostora, poročila o prostorskem razvoju, zahtevah nadrejenih prostorskih aktov in poznavanju sedanjih in oceni prihodnjih potreb v prostoru opredeli in utemelji zlasti:

- namen in potrebo po pripravi OPN;
- ključne vsebinske predloge in nameravane rešitve prostorskega razvoja, skupaj z obrazložitvijo, kako so pri tem upoštevani nadrejeni prostorski akti ter drugi razvojni in varstveni dokumenti;
- potrebne investicije v komunalno opremo in drugo gospodarsko javno infrastrukturo in družbeno javno infrastrukturo, ki jih bodo terjale vsebinske rešitve iz prejšnje alineje;
- okvirne roke za izvedbo priprave OPN in investicij.

Skladno z ZUreP-2 se izhodišča oblikujejo ob sodelovanju udeležencev urejanja prostora (Občine Ivančna Gorica, nosilcev urejanja prostora, javnosti). Aktivnosti sodelovanja z javnostmi se bodo nadaljevala tudi v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN Ivančna Gorica.

Postopek SD OPN se vodi skladno z Zakonom o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20), ki v 99. členu navaja, da »ne glede na določbo druge alineje drugega odstavka 278. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-2) občini ni treba ob prvih spremembah občinskega prostorskega načrta določiti ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij, kadar se ne predlaga sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč v obsegu več kot 10 ha.«

1.2 Pravne podlage

Pravno podlago za pripravo SD OPN določajo:

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2), (Uradni list RS, št. 61/17),
- Občinski prostorski načrt Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 36/17 - UPB),

- Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20) in
- drugi predpisi, ki se nanašajo na predmet ureditve, podrobneje navedeni v poglavju 2.2 Zakonodajna izhodišča.

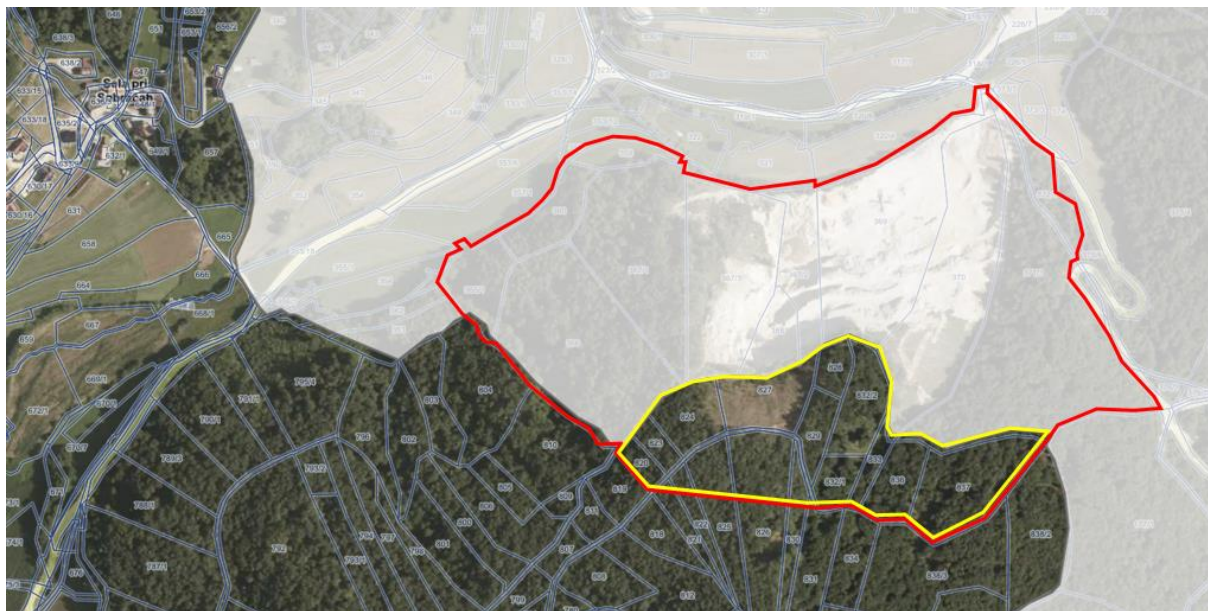
1.3 Območje obravnave

Območje SD OPN se nanaša na gozdno območje na skrajnem severovzhodnem delu občine, na meji z občino Šmartno pri Litiji, severovzhodno od vasi Vrh pri Sobračah. Na severu se stika z obstoječim kamnolomom Vetrnik na območju občine Šmartno pri Litiji. Lokacija po ozemlju občine Ivančna Gorica ni dostopna in ni komunalno opremljena.

Območje širitve kamnoloma obsega zemljišča ali dele zemljišč s parcelnimi številkami: 820, 823, 824, 827, 828, 829, 832/1, 832/2, 833, 836, 837, 821, 822, 825, 826, 830, 831, 1148, vse k. o. 1806 Sobrače.

Površina območja SD OPN v občini Ivančna Gorica je približno 4,3 ha (v občini Šmartno pri Litiji pa še 7,9 ha). Skupna površina razširjenega kamnoloma bo znašala 18,3 ha (skupaj z obstoječim kamnolomom, ki znaša 6,1 ha).

Na spodnji sliki ter enako na vseh ostalih prikazih v tem dokumentu je z rumeno obrobo prikazano območje sprememb in dopolnitev OPN (območje spremembe namenske rabe), z rdečo obrobo pa celotno območje obravnave, torej končni obseg kamnoloma (ki sega tudi na območje občine Šmartno pri Litiji), za katerega se v tem postopku SD OPN pripravljajo PIP v podrobnosti OPPN.

Slika 2: Prikaz predlaganega območja SD OPN

2 STRATEŠKA IN ZAKONODAJNA IZHODIŠČA

2.1 Strateška izhodišča

Rudarstvo je pomembna gospodarska dejavnost, ki oskrbuje družbo z mineralnimi surovinami. Pri tem je tesno povezana z ostalimi gospodarskimi in družbenimi procesi.

Strategija razvoja Slovenije 2030 in Strategija prostorskega razvoja Slovenije (2004, SPRS, dokument v fazi prenove) sta državna dokumenta, ki predstavljata razvojni okvir Slovenije. Državna rudarska strategija temeljno ureja področje mineralnih surovin. Na regionalni ravni ključni razvojni strateški dokumenta predstavlja Regionalni razvojni program Ljubljanske urbane regije 2014-2020, ki pa se s področjem mineralnih surovin ni ukvarjal. Ključni strateški dokument razvoja občine Ivančna Gorica je Občinski prostorski načrt občine Ivančna Gorica (OPN Ivančna Gorica), strateški del.

Strategija razvoja Slovenije

Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS) je nov razvojni okvir, ki v ospredje postavlja ljudi in kakovost življenja, kar je tudi ključni cilj tega krovnega dokumenta države. Med cilje razvoja Slovenije med drugim uvršča: gospodarsko stabilnost, nizkoogljično krožno gospodarstvo in trajnostno upravljanje naravnih virov. Slovenija postopoma napreduje na področju kakovosti življenja in gospodarskega razvoja, zmanjšujejo se tudi obremenitve okolja.

Razvojne zmogljivosti se lahko izrabljajo z uravnoveženim gospodarskim, okoljskim in družbenim razvojem.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije

Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS, št. 76/04 (v nadaljevanju SPRS) je temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru in izhaja iz upoštevanja družbenih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov prostorskega razvoja. Podaja okvir za prostorski razvoj na celotnem ozemlju države, postavlja usmeritve za razvoj v evropskem prostoru ter določa zasnovo urejanja prostora, njegovo rabo in varstvo. Ureja razvoj krajine in rabo naravnih virov, med katere spadajo tudi mineralne surovine, pomembne za prostorski razvoj države in kakovost bivanja, pri čemer se zagotavlja stopnjo samooskrbe in neodvisnost države od tujih virov, ki jo je glede na razpoložljivost gospodarsko izkoristljivih naravnih virov, družbeno sprejemljivost izrabe in čim manjše okoljske vplive mogoče doseči. SPRS nima obveznih izhodišč, zavezujoča je njena celotna vsebina in je vodilo za vse druge ravni načrtovanja prostorskega razvoja.

Kot temeljni državni akt podaja okvir, prioritete in cilje prostorskega razvoja Slovenije:

- racionalen in učinkovit prostorski razvoj,
- razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij,
- večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru,
- kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij,
- skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi,
- medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij,
- povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi,
- preudarna raba naravnih virov, uravnovežena oskrba z mineralnimi surovinami,
- prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami,
- kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti,
- ohranjanje narave,
- varstvo okolja.

Razvoj krajine

V poglavju »Razvoj krajine« so podane usmeritve za rabo naravnih virov, kamor sodi tudi področje pridobivanja mineralnih surovin. Naravni viri, tla, voda, zrak, gozd, mineralne surovine in prostor so pomembni za prostorski razvoj države in kvaliteto bivanja, pri čemer se zagotavlja tako stopnjo samooskrbe in neodvisnost države od tujih virov, ki jo je glede na razpoložljivost gospodarsko izkoristljivih naravnih virov, družbeno sprejemljivost izrabe in čim manjše okoljske vplive mogoče doseči. Zagotavlja se gospodarno, preudarno in prostorsko racionalno rabo naravnih virov, da se ohranjajo potenciali, obnovljivost in kvaliteta, da se zagotovi njihov dolgoročni obstoj in se ohranja biotska raznovrstnost, naravne vrednote in kulturna dediščina.

Dejavnosti in prostorske ureditve se umešča v prostor tako, da se pri tem ne zmanjšuje možnosti za izkoriščanje ali rabo neobnovljivih naravnih virov v prihodnosti ter tako, da je čim manj možnosti za nastanek onesnaženj naravnih virov, ki bi lahko potencialno zmanjšala njihovo kvaliteto in uporabnost. Prostor je poleg vode najpomembnejši neobnovljiv naravni vir. Rabo prostora za posamezne dejavnosti se določa glede na kakovosti naravnih virov, ki jih posamezne dejavnosti pri tem potrebujejo.

Samooskrba z mineralnimi surovinami

Mineralne surovine so neobnovljivi naravni vir, s katerimi se gospodari tako, da je zagotovljena uravnotežena oskrba ter ohranjena dostopnost do mineralnih surovin za prihodnje generacije. Uravnotežena oskrba, ki temelji na usklajenosti okoljskih, gospodarskih in družbenih vidikov, upošteva prostorsko racionalno organizacijo dejavnosti glede na tržne in prostorske potrebe ter obsega zmanjšanje števila površinskih kopov mineralnih surovin.

Pri izkoriščanju mineralnih surovin se stremi k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. Število objektov se optimizira glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zalog, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno ne izpostavljenost območij in primerno oddaljenost od poselitve. Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin. Pri načrtovanju prostora se zagotavlja varovanje virov mineralnih surovin za prihodnje generacije, kar predvideva omejitve za druge rabe na teh območjih.

Nove objekte se odpira le v primerih, če gre za večje povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadostiti z že odprtimi objekti na območju gospodarne transportne oddaljenosti.

Z vidika uporabe in dostopnosti se oblikuje mesta strateških, gospodarsko pomembnih in avtohtonih, pogostih oziroma ostalih mineralnih surovin.

Mesta pridobivanja gospodarsko pomembnih in avtohtonih mineralnih surovin vključujejo nahajališča kalcita, jezerske krede, bentonita, tufa, roženca, kremenovega peska in kremenovega proda, keramične in opekarske gline ter mineralne surovine za cementno industrijo. Z izkoriščanjem avtohtonih mineralnih surovin se zagotavlja predvsem tradicionalne gradbene materiale.

Mesta pridobivanja ostalih (pogostih) mineralnih surovin so mesta izkoriščanja mineralnih surovin za gradbeništvo na podlagi meril enakomerne dostopnosti do mineralnih surovin na ravni regij, možnosti obnove naravnih značilnosti prostora ter družbene sprejemljivosti.

Prostorski red Slovenije

81. člen Prostorskega reda Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 – ZPNačrt in 61/17 – ZUreP-2) opredeljuje nekatera pravila in pogoje za načrtovanje v območjih mineralnih surovin:

- Pri izkoriščanju mineralnih surovin za gradbeništvo je treba zagotoviti postopno zapiranje manjših objektov in sanacijo nelegalnih kopov.
- Število objektov se na regionalni ravni določi glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zalog, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij, primerno oddaljenost od poselitve.
- Izkoriščanje obstoječih kopov oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo ima prednost pred odpiranjem novih lokacij, razen kadar so obstoječi kopi v območjih večje ranljivosti prostora,

varovanih in ogroženih območjih po predpisih o vodah, območjih ohranjanja narave, območjih kulturne dediščine ali na vidno izpostavljenih legah.

- Nove lokacije se odpirajo, kadar povečanju potreb po mineralnih surovinah za gradbeništvo z obstoječimi objekti ni mogoče zadostiti oziroma obstoječe lokacije ne omogočajo izkoriščanja in gospodarnega transporta rude. Nove lokacije se umeščajo na osnovi analize vidne izpostavljenosti, ki je sestavni del strokovnih podlag za pripravo prostorskih aktov lokalnih skupnosti.
- Prednostno je treba sanirati lokacije odprtih kopov zlasti na:
 - gospodarsko neperspektivnih lokacijah;
 - območjih velikih razvrednotenj prostora ter večje ranljivosti naravnih in ustvarjenih sestavin prostora;
 - varovanih, zavarovanih ali ogroženih območjih po predpisih;
 - območjih prepoznavnosti krajine, na vidno izpostavljenih območjih in območjih varstva kulturne dediščine;
 - območjih, kjer je možno umeščati nove rabe prostora in je za to izkazan javni interes oziroma kjer je znan investitor, ter območjih nelegalnih kopov.
- Pri sanacijah je treba upoštevati okoljske, ekonomske in družbene vidike.
- Načini sanacij so načrtovanje nove rabe, vzpostavitev rabe prostora, kot je bila pred začetkom izkoriščanja, in uspešnost naravnih procesov, kadar niso ogroženi varnost, zdravje in življenje ljudi.
- Kjer je mogoče, zlasti pa v nacionalnih območjih prepoznavnosti in varovanih območjih naravnih kakovosti, je treba spodbujati sprotne sanacije degradiranih površin, na že izkoriščenih območjih še aktivnih kopov pa dokončno sanacijo.
- Kadar se na območju pridobivanja mineralnih surovin vzpostavijo pogoji za sekundarni biotop ali drugo območje, pomembno z vidika ohranjanja narave oziroma kulturne dediščine, ga je treba ustrezno sanirati.
- Pri sanaciji območij oskrbe z edinstvenimi mineralnimi surovinami mora oblika sanacije omogočati možnost za občasni odvzem manjših količin materiala, kadar za to obstajajo utemeljene potrebe.
- Na varovanih, zavarovanih ali ogroženih območjih je dovoljeno izkoriščanje mineralnih surovin skladno s predpisi.
- Na območju pridobivanja mineralnih surovin se upošteva ohranjanje habitatnih tipov zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, in to z opuščanjem ali prilagajanjem rabe prostora na območju habitatnega tipa.
- Na območju pridobivanja mineralnih surovin je treba zagotoviti tudi površine oziroma objekte za skladiščenje, separacijo, odlaganje jalovine in za druge objekte, nujne za izvajanje rudarske dejavnosti in pripadajočo infrastrukturo.
- Če se pridobivanje strateških in industrijskih gospodarsko pomembnih mineralnih surovin opusti, je zaradi gospodarnosti treba ohraniti plansko varovanje vira.

Državna rudarska strategija

Državna rudarska strategija, gospodarjenje z mineralnimi surovinami 2018 (DRS) je temeljni dokument, s katerim se določajo cilji, usmeritve in pogoji za usklajeno raziskovanje in izkoriščanje oz. gospodarjenje z mineralnimi surovinami v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju posebnosti in razširjenosti posameznih mineralnih surovin v posameznih območjih in potreb trga po njihovem gospodarskem izkoriščanju. Osnovni cilj DRS je gospodarjenje, ki vodi k zagotavljanju mineralnih surovin ter ohranjanju dostopnosti naravnih virov sedanji in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja. Temeljna usmeritev je zadostna oskrba z mineralnimi surovinami, ki omogoča gospodarski razvoj, vendar ni v navzkrižnem interesu z drugimi segmenti družbe in okolja.

Državna rudarska strategija vsebuje smernice, ki lajšajo takšno oskrbo. Temeljno načelo trajnostnega razvoja pri gospodarjenju z mineralnimi surovinami je uravnoteženost med gospodarskimi, okoljevarstvenimi in družbenimi vidiki. Gospodarski vidik zajema racionalno gospodarjenje (raziskave, izkoriščanje, oskrba in sanacije) z namenom zagotavljanja družbi potrebnih mineralnih surovin, ob povečevanju dodane vrednosti, ter varovanje dostopa do mineralnih surovin. Okoljevarstveni vidik je

zmanjšanje negativnih vplivov izkoriščanja na okolje. DRS je strokovna podlaga pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora.

Mineralne surovine so pomemben dejavnik družbenega razvoja. So rudno bogastvo in kot naravni vir v lasti Republike Slovenije (Zakon o rudarstvu, Ustava RS). Vse mineralne surovine imajo gospodarsko funkcijo.

V skladu z DRS se perspektivna nahajališča opredeljujejo na podlagi naslednjih meril:

- zadostna količina virov mineralne surovine,
- ustrezna kakovost mineralne surovine,
- primerna oddaljenost od naselja,
- primerna dostopnost,
- bližina industrijskih in predelovalnih obratov ter drugih možnih uporabnikov,
- primerna oddaljenost drugih nahajališč iste mineralne surovine glede na potrebe,
- okoljska sprejemljivost.

Za nove prostorske ureditve za izkoriščanje mineralnih surovin, pa tudi za sanacije obstoječih se pripravljajo OPPN (občinski podrobni prostorski načrti), za katere Ministrstvo za okolje in prostor od primera do primera odloči, ali je zanje treba izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) v skladu z veljavno okoljsko zakonodajo. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, sodeluje z drugimi nosilci urejanja prostora pri pripravi smernic in mnenj k prostorskim aktom.

Priporočila in smernice Evropske unije kot sta Pobuda za surovine in Evropsko partnerstvo za inovacije na temo surovin, sta pomembna dokumenta za slovenski prostor. Evropa razpolaga z zadostnimi količinami mineralnih surovin za gradbeništvo (agregati), otežen pa je dostop do njihovih nahajališč. Pobuda za surovine predlaga, da bi rudarska strategija temeljila na treh stebrih:

- I. zagotavljanje dostopa do surovin z mednarodnih trgov pod enakimi pogoji, kot jih imajo drugi industrijski konkurenti;
- II. vzpostavitev ustreznih okvirnih pogojev znotraj EU, da bi se spodbujala trajna preskrba surovin iz evropskih virov;
- III. spodbujanje splošnega učinkovitega ravnanja z viri in recikliranje, da bi se zmanjšali poraba primarnih surovin EU in njena odvisnost od uvoza.

Poglavitni elementi državne rudarske strategije so:

- I. Trajnostna in učinkovita raba virov
- II. Razvojni izzivi, raziskave in razvoj
- III. Ugotavljanje skladnosti z državno rudarsko strategijo za pridobitev dovoljenja za raziskovanje in koncesije za izkoriščanje

Slika 3: Trije stebri trajnostne in učinkovite izrabe virov

Cilji državne rudarske strategije

Državna rudarska strategija, temelječa na Zakonu o rudarstvu, sledi osnovnemu cilju, gospodarjenje z mineralnimi surovinami, ki vodi k zagotavljanju mineralnih surovin ter ohranjanju dostopnosti naravnih virov sedanji in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja. Temeljni cilji državne rudarske

strategije so usmerjeni k zagotavljanju oskrbe z mineralnimi surovinami z učinkovitim procesom pridobivanja ter pokrivajo tri osnovna področja procesa pridobivanja: raziskovanje, izkoriščanje in sanacijo.

Cilj 1: Optimizacija postopkov pridobivanja dovoljenja za raziskovanje in koncesije za izkoriščanje MS

Cilj 2: Zmanjšanje števila nelegalnih kopov

Cilj 3: Povečanje saniranih površin

Cilj 4: Približevanje trajnostni oskrbi z mineralnimi surovinami – možni prostor za izkoriščanje

Usmeritve državne rudarske strategije

I. Zagotavljanje nemotene oskrbe surovin za domače gospodarstvo: uravnotežena mreža lokacij

II. Opredelitev mineralnih surovin ali nahajališč v javnem interesu »public importance«

III. Povečanje uporabe sekundarnih surovin: uporaba rudarskih odpadkov in materialov začasno odloženih za potrebe sanacije degradiranih površin

IV. Načrtovanje oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo: pridobivanje v velikih količinah in ni možen daljši prevoz

V. Zmanjšanje negativnih vplivov na okolje in komuniciranje z lokalnimi skupnostmi: varovanje vseh sestavin okolja in odkrito komuniciranje z lokalno skupnostjo

VI. Poznavanje nahajališč in varstvo zmogljivosti mineralnih surovin: ohranjanje in razširjanje znanja, ustrezna državna informacijska podpora, ohranjanje naravnih in kulturnih okolij/ Treba je poskrbeti tudi za varovanje dostopa do mineralnih surovin oz. varovanje pred njihovo sterilizacijo/pozidavo oz. drugo rabo prostora. To lahko dosežemo tako, da občine v svoje OPN-je, ob sodelovanju vseh nosilcev urejanja prostora, vrišejo prostore pridobivanja mineralnih surovin (LN in LP), s čimer se zagotovi dolgoročna rezervacija prostora za morebitno izkoriščanje v prihodnje.

VII. Uporaba domačih mineralnih surovin za potrebe naravne in kulturne dediščine ter druge posebne namene, vključno z ohranjanjem rudarstva, ki je sestavni del krajine

VIII. Recikliranje proizvodov zaradi zmanjšanja porabe primarnih surovin

Strategija občine Ivančna Gorica (OPN Ivančna Gorica – strateški del)

OPN Ivančna Gorica (strateški in izvedbeni del) je objavljen v Uradnem listu RS, št. 36/17 – UPB.

V 8. členu so opredeljena izhodišča prostorskega razvoja občine, ki so med drugim:

- *Prostorski razvoj občine Ivančna Gorica je skladen s prostorskimi cilji in zasnove, sprejetimi na ravni države Slovenije, ter z mednarodnimi izhodišči trajnostnega razvoja, ki gradijo na medsebojnem povezovanju in usklajevanju gospodarskega, prostorskega, družbenega in okoljskega sistema.*
- *Prostorski razvoj občine mora s preudarnim izkoriščanjem prostorskih potencialov, razvijanjem regionalnih posebnosti, ohranitvijo krajinske pestrosti in naravnih kakovosti ter upoštevanjem prehodnosti prostora prispevati h krepitvi nacionalnega prostora.*
- *Povezanost s sosednjimi in drugimi občinami, s katerimi si deli nekatere upravne funkcije in medobčinsko gospodarsko javno infrastrukturo, kot so občine Grosuplje, Litija, Šmartno pri Litiji, Dobropolje, Mestna občina Ljubljana, Trebnje, Žužemberk idr.*
- *Ugotovitve o stanju in težnjah ter razvojnih pobudah in razvojnih možnostih na območju občine.*

V 14. členu je glede območij razvoja dejavnosti v krajini opredeljeno:

Izkoriščanje mineralnih surovin se usmerja predvsem v kamnoloma Podsmreka in Sobrač. V primeru izkazanega interesa za raziskovanje ali izkoriščanje mineralnih surovin se po podrobnejših prostorskih preveritvah pretehta, če je smotno opredeliti nova območja za izkoriščanje mineralnih surovin.

Ker v obravnavanem primeru ne gre za nov kop, ampak za širitev obstoječega (v sosednji občini), podrobna prostorska preveritev ni potrebna.

53. člen opredeljuje izkoriščanje mineralnih surovin:

- Z izkoriščanjem mineralnih surovin se zagotovi uravnotežena oskrba z mineralnimi surovinami na širšem območju občine Ivančna Gorica ter se ob tem upoštevajo okoljski in naravovarstveni cilji ter cilji varstva kulturnih in simbolnih kakovosti prostora.
- Na območjih izkoriščanja mineralnih surovin (kamnoloma Podsmreka in Sobrače) se nadaljuje z izkoriščanjem in zagotavlja se sprotna sanacija.
- Ohranjajo se perspektivna nahajališča: Kurja vas – Bovljek, Debeli hrib, Culkarjeva dolina, Hruškovec, Boršt-1 in Boršt-1a, Podsmreka, Polje pri Višnji Gori-c in Polje pri Višnji Gori-d, Krokmica – Zgornja Draga, Spodnja Draga, Veliko Črnelo – Šegoci. Na teh nahajališčih se omogoči izkoriščanje ter se zagotovi končna sanacija.
- Morebitni drugi kopi se bodo urejali v skladu z vsakokratnimi presojanji vplivov na okolje, predvsem pa v skladu z usmeritvami na področju ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.
- Za namen raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin se sprejme podrobni prostorski izvedbeni načrt (OPPN), ki določi tudi končno sanacijo pridobivalnega prostora.
- V času izkoriščanja mineralnih surovin, vključno s transportom, se izvajajo ukrepi za zmanjševanje vplivov na okolje, predvsem pa na okoliško poselitve ter objekte in območja kulturne dediščine in naravnih vrednot.
- Na območjih, na katerih se izkoriščajo mineralne surovine, je treba pridobiti rudarsko pravico, izvajati sanacijo sočasno s pridobivanjem in zagotoviti končno sanacijo pridobivalnih območij na podlagi sanacijskih načrtov in programov ter s spremljanjem izvajanja sanacijskih ukrepov, bodisi s spodbujanjem naravne sukcesije (predvsem na območjih, v večji oddaljenosti od poselitve), bodisi z novo, ustreznejšo namembnostjo (predvsem na dobro dostopnih območjih v bližini naselij). Pri tem območje posega (sanacije) ne sme biti širše od pridobivalnega območja. Na območjih preostalih, opuščenih in nelegalnih kamnolomov in peskokopov se zagotovi sanacija s prepuščanjem naravnim procesom.

2.2 Zakonodajna izhodišča

Zakon o rudarstvu (ZRud-1)

Krovni zakon, ki ureja področje rudarstva oz. mineralnih surovin je Zakon o rudarstvu ZRud-1 (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ). V nadaljevanju so zapisani pogoji in pravila, ki se nanašajo na prostorsko načrtovanje in pripravo prostorskih aktov so:

8. člen zakona določa, da je upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti. Samoupravne skupnosti upravljanje zagotavljajo s pripravo in sprejemanjem prostorskih aktov, s katerimi se določajo območja, namenjena izkoriščanju mineralnih surovin in prostorski izvedbeni pogoji za njihovo izkoriščanje.

V 11. členu je zapisano, da je DRS strokovna podlaga pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora. Samoupravne lokalne skupnosti morajo za svoja območja izdelati rudarsko-geološke študije in na njihovi podlagi, skladno z državno rudarsko strategijo, v svojih razvojnih dokumentih načrtovati potrebe in način oskrbe z mineralnimi surovinami in jih vključevati v prostorske akte, namenjene rudarstvu.

Med pogoji za izdajo rudarskega koncesijskega akta (35. člen) je tudi pogoj, da sta predlagani pridobivalni prostor in njegova raba v skladu z dokumenti urejanja prostora, preverja se tudi skladnost z Državno rudarsko strategijo. Če predlagani pridobivalni prostor ali njegova raba ni skladna z dokumenti urejanja prostora, koncesijskega akta za tak pridobivalni prostor oziroma njegovo rabo ni mogoče izdati (36. člen).

V skladu s 101. členom se mora pri izdelovanju rudarskih projektov upoštevati tudi določbe prostorskega akta, namenjenega rudarstvu.

V skladu s 151. členom se za prostorske akte, namenjene rudarstvu štejejo tisti prostorski akti s katerimi je za območje urejanja kot namenska raba prostora določena raba za namen izkoriščanja določene vrste mineralnih surovin.

Uredbe in pravilniki, ki urejajo področje rudarstva

Področje rudarstva (koncesnine, varnost in zdravje pri delu, tehnične ukrepe, tehnično dokumentacijo ipd.) urejajo številni pravilniki in uredbe, vendar za sama izhodišča in postopek sprememb in dopolnitev OPN Ivančna Gorica niso ključnega pomena.

Druga pomembna zakonodaja

V 3. členu Zakona o rudarstvu je opredeljena uporaba drugih predpisov.

- Pri preverjanju skladnost nameravanega raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin z dokumenti urejanja prostora, se uporabljajo predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje.
- Pri odločanju o pridobitvi rudarske pravice za izkoriščanje, se za pridobivanje in izbor nosilcev takšne rudarske pravice, za varstvo takšnih nosilcev in reševanje sporov smiselno uporabljajo določbe zakona o varstvu okolja, ki urejajo koncesijo na naravni dobrini.
- V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na pogoje za izvajanje raziskovalnih in temeljnih rudarskih del, se uporabljajo predpisi s področja varstva okolja, varstva voda, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.
- V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na pogoje za izvajanje drugih rudarskih del in sanacijskih rudarskih del se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja graditev objektov.

Ključni zakoni in uredbe s področja urejanja prostora, ki pomembno vplivajo na umeščanje in urejanje pridobivalnih prostorov so:

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) (Uradni list RS, št. 61/2017) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17 – GZ) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS št. 30/93, 67/02, 115/06, 110/07, 106/10, 63/13, 17/14, 24/15 in 77/16) – (ZG- 1); in njegovi podzakonski akti,
- Gradbeni zakon (GZ) (Uradni list RS, št. 61/2017 in 72/2017– popr.) in njegovi podzakonski akti.
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17);
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 3/14 in 21/16);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih, (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13);

3 OPIS NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE

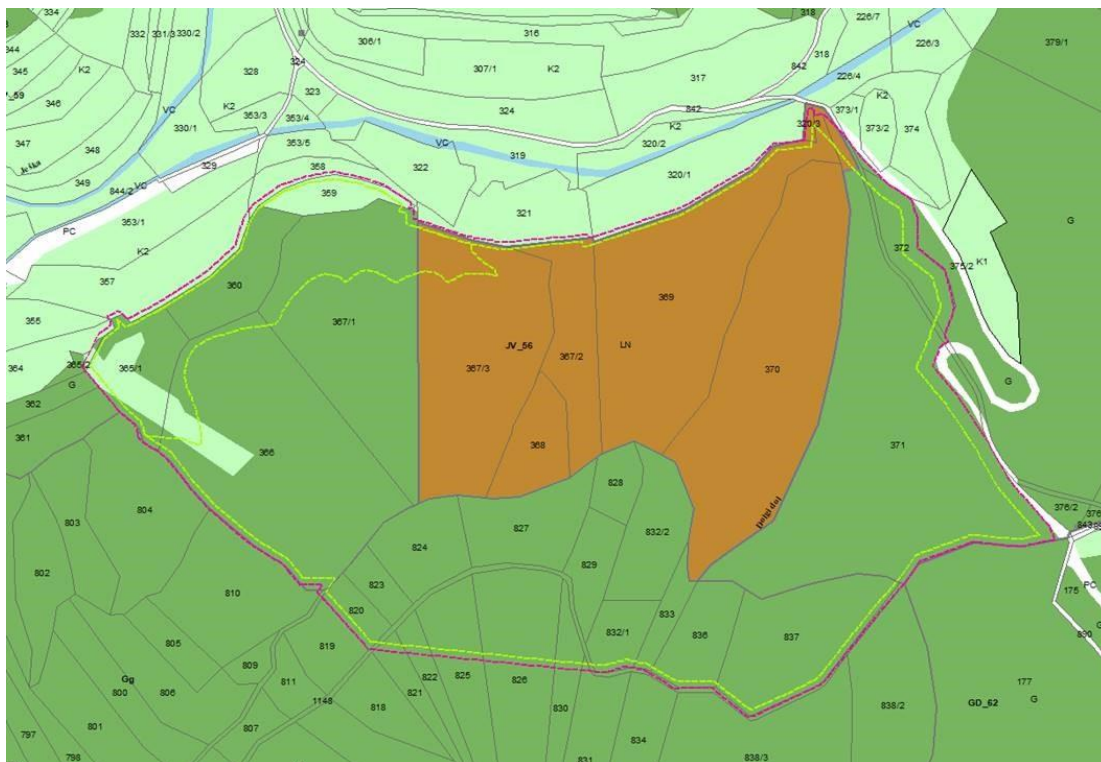
Območje predlaganega območja z oznako LN v OPN Šmartno pri Litiji in OPN Ivančna Gorica oziroma predvidenega novega pridobivalnega prostora Vetrnik 3 obsega:

- obstoječi pridobivalni prostor kamnoloma Vetrnik 2 v občini Šmartno pri Litiji, ki zajema zemljišča ali dele zemljišč s parcelnimi številkami 367/2, 367/3, 368, 369, 370, 371/1, 320/9, 371/5, vse k.o. 1850 Ježni vrh;
- razširitev območja kamnoloma v občini Šmartno pri Litiji, na vzhodni strani obstoječega kamnoloma v celoti zajema zemljišča parcel št. 371/1, 372/1, 373/6, vse v k.o. 1850 Ježni vrh in del zemljišča parcele 842/10 (pot) v k.o. 1850 Ježni vrh;
- razširitev območja kamnoloma v občini Šmartno pri Litiji, na zahodni strani obstoječega kamnoloma v celoti zajema zemljišča parcel št. 359, 360, 365/1, 366 in 367/1, vse v k.o. 1850 Ježni vrh;
- razširitev območja kamnoloma v občino Ivančna Gorica, na južni strani obstoječega kamnoloma v celoti zajema zemljišča parcel št. 820, 823, 824, 827, 828, 829, 832/1, 832/2, 833, 836 in 837, vse v k.o. 1806 Sobrače in del zemljišč parcel 821, 822, 825, 826, 830, 831 in 1148 (pot), vse v k.o. 1806 Sobrače;

Območje obstoječega pridobivalnega prostora kamnoloma Vetrnik 2 obsega površino 6,1 ha, površina celotnega predlaganega območja za namen pridobivanja mineralnih surovin pa bo skupaj obsegala približno 18,3 ha, torej bo razširitev območja kamnoloma v obeh občinah skupaj obsegala okoli 12,2 ha.

V občini Ivančna Gorica je predvidena širitev območja z namensko rabo LN 4,3 ha.

Del območja v severozahodnem delu ni predviden za odkopavanje, ampak bo služil kot naravna bariera proti naselju Ježce in cesti, ter zmanjšal vidno izpostavljenost kamnoloma. Na spodnji sliki je označen z zeleno črtkano črto.

Slika 4: Predlagano območje namenske rabe LN – pridobivalni prostor Vetrnik 3 (vijolična črta) in ohranitev gozda kot zelena bariera (zeleno črtkana črta na SZ delu)

Ocenjene zaloge na območju širitve kamnoloma Vetrnik bi ob odšteti zalogah v obstoječem kamnolomu, ki znašajo okvirno 600.000 m³, znašale približno 4.500.000 m³ mineralne surovine tehničnega kamna – dolomita v raščenem stanju. Ta količina bi ob prevideni letni proizvodnji med 50.000 m³ in 100.000 m³ mineralne surovine v raščenem stanju zadoščale za obdobje maksimalnega zakonsko določenega trajanja koncesije – rudarske pravice 50 let.

3.1 Izkoriščanje kamnoloma – odkopna metoda

Mineralna surovina se na posameznih etažah določene višine in širine v kamnolomu pridobiva z vrtanjem in razstreljevanjem, z metodo usmerjenega vrtanja globokih vrtin srednjega premera in kontroliranega razstreljevanja. Nakladanje odstreljenega materiala se bo izvajalo ali po bagerskem premetu materiala z etaž na osnovni plato in nato z nakladalcem neposredno v predelavo z mobilnimi drobilnimi in sejalnimi napravami na nižjih etažah, z najvišjih etaž pa se zaradi načina odkopavanja od zgoraj navzdol, kjer premet ni mogoč, predvideva odvoz po primerno urejenih transportnih poteh znotraj pridobivalnega prostora neposredno z etaž s tovornimi vozili z odvozom v predelavo na osnovnem platu.

Nadaljnje izkoriščanje kamnoloma je predvideno s formiranjem posameznih etaž od zgoraj navzdol, kar pomeni tudi možnost sprotne sanacije kamnoloma, ki s sanacijskimi deli sledi dokončanih končnih etažam prav tako od zgoraj navzdol. Dostopne transportne poti na posamezne etaže se uredijo znotraj območja kamnoloma.

Navezava širitve na obstoječi kamnolom

Obstoječi kamnolom je v fazi izkoriščanja in ima vso potrebno infrastrukturo za nemoteno obratovanje. Širitev območja kamnoloma proti vzhodu, jugu in zahodu bo pomenilo le nadaljevanje odkopavanja v teh smereh na podlagi do sedaj izvedenih del pri izkoriščanju. Tako so že urejene osnovne dostopne poti, osnovne etaže v južnem delu, naročnik pa razpolaga z vso potrebno mehanizacijo za izvedbo del. Predvidena je le rekonstrukcija dela obstoječe dostopne poti za potrebe izvedbe uvoza na zgornji južni rob predvidenega novega pridobivalnega prostora, ki se odcepi z občinske ceste v skrajni vzhodni točki območja.

Odpiranje kamnoloma – pripravljala dela

Ne glede na to, da se v celotnem predvidenem območju pridobivalnega prostora Vetrnik 3 že nahaja odprt kamnolom, bo za pripravo na odkopavanje novih predvidenih površin oziroma širitve potrebno izvesti nekatera pripravljala dela:

- označitev mej novega pridobivalnega prostora v naravi,
- priprava oziroma obnova transportnih in dostopnih poti na posamezne etaže in rekonstrukcija obstoječega kolovoza kot dostopne poti z vzhodne smeri,
- posek gozda in čiščenje podrasti,
- odstranjevanje humusa in površinske jalovine.

Glede na osnovno zahtevo pri izvajanju rudarskih del, da se ta izvajajo od zgoraj navzdol ter glede na zahtevo po sproti sanaciji izkoriščenih delov kamnoloma se posek gozda kot golosek opravlja postopoma, skladno z letnimi načrti napredovanja rudarskih del v določenem delu pridobivalnega prostora. Posek je potrebno opraviti v primernem času izven vegetacijske sezone, drevje in podrast pa odstraniti iz kamnoloma. Ob končnem robu poseka se tega izvede tako, da se zavaruje gozdni rob.

Odstranjevanje humusa in površinske jalovine je faza dela, ki jo je potrebno opraviti na celotni površini izkrčenega prostora. Humusni pokrov je relativno tenak povprečno 0,3 - 0,5 m in predstavlja v skupni količini relativno majhne količine.

Humus je potrebno odriniti na robove pridobivalnega prostora ali posameznega odkopa oziroma etaže. Deponirani humusni material se uporabi za sanacijo in rekultivacijo izkoriščenih delov nahajališča.

S humusom je potrebno ravnati skrbno, da se ohrani njegova biološka aktivnost, in sicer v kupih, ki naj ne presegajo višine 2,5 m z nabrazdano površino zaradi zadrževanja padavinske vode ter obvezno zatrativijo površine z travnimi mešanici in deteljo.

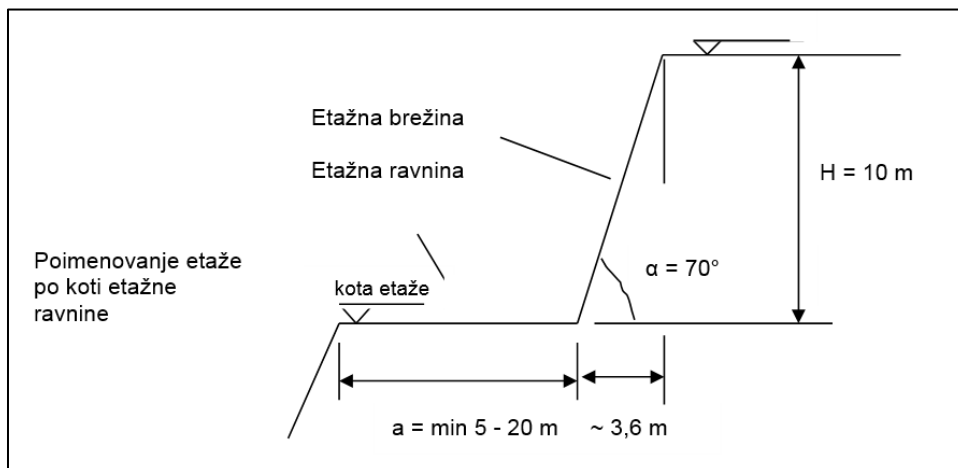
Skladno z načelom sprotne sanacije se v nadaljevanju izkoriščanja humus sproti z odkrivanjem takoj oziroma čimprej uporabi za humusiranje izkoriščenih in saniranih delov etaž kamnoloma.

Parametri etaž

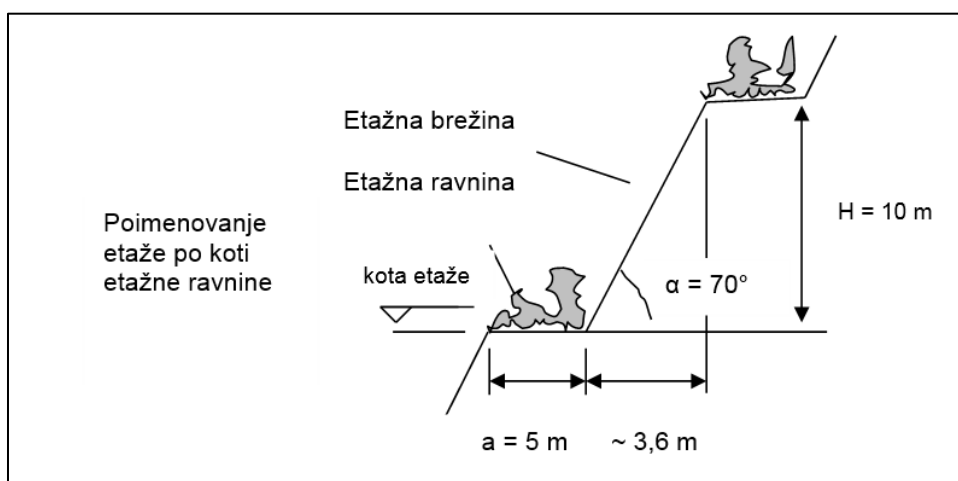
V predlaganem pridobivalnem prostoru Vetrnik 3 je predvideno odkopavanje kamnoloma z nižjimi etažami, kot v obstoječem kamnolomu, in ustreznimi nakloni etažnih brežin. Osnovni parametri delovnih in končnih etaž so:

1. delovni in končni naklon etaž je $\alpha = 70^\circ$,
2. višina etaž $h = 10$ m
3. delovna širina etaže je min. 5 m do okoli 20 m,
4. končna širina etaž je 5 m in
5. končni naklon kopa $\beta = 50^\circ$

Parametri delovnih in sanacijskih etaž so prikazani na slikah 5 in 6.

Slika 5: Parametri delovnih etaž

Slika 6: Parametri končnih - sanacijskih etaž

Predvideno oblikovanje novega pridobivalnega prostora kamnoloma Vetrnik 3 z vrisanimi etažami ob končnem stanju kamnoloma ter s prečnimi profili, je prikazano v grafičnih prilogah.

Skupaj bo v kamnolomu predvidoma formiranih največ 11 etaž nad osnovnim platojem v južnem delu, ki bodo poimenovane po približni nadmorski višini njihovih etažnih ravnin, in sicer od zgoraj navzdol do osnovnega platoja:

- E 462,
- E 452,
- E 442,
- E 432,
- E 422,
- E 412,
- E 402,
- E 392,
- E 382,
- E 372,
- E 362,
- E 352 - osnovni plato na koti + 352 m.

V jugovzhodnem delu je glede na raščen teren predvidenih med sedem in osem etaž (najvišja E 422 oziroma E 432), v severnem delu, za območjem naravne bariere pa le ena etaža E 362.

Z manjšo izbrano višino etaž 10 m se zmanjša potrebna globina vrtin za razstreljevanje in na ta način zmanjša potrebna količina razstreliva v posameznem intervalu ter s tem poveča varnost najbližjih objektov pred seizmičnimi učinki razstreljevanja. Z nižjo etažno višino je učinkovitejša tudi sanacija in pogled na sanirani kamnolom sprejemljivejši.

Nadaljnji razvoj širitve kamnoloma

Obstoječi kamnolom in predvidena širitev proti zahodu, jugu in vzhodu bodo ena celota in bodo predstavljali en kamnolom. V fazi izkoriščanja območja širitve se bo kamnolom oziroma njegove etaže predvidoma najprej širile iz smeri vzhoda, kjer so oziroma bodo vzpostavljene dostopne poti, proti zahodu. Po principu odkopavanja etaž od zgoraj navzdol se bodo hkrati odkopavale okvirno tri etaže. Zgornje etaže se bodo sčasoma navezale na že obstoječe etaže sedanjega kamnoloma. Kot je omenjeno v predhodnem poglavju, bo največ 11 etaž v južnem delu, v jugovzhodnem delu pa med 7 in 8 etaž, v zahodnem in severnem delu, kjer je v končni fazi predvidena le ena etaža, pa se bo odkopavanje izvajalo v zadnji fazi izkoriščanja, ko bo izkoriščen in saniran že tudi jugozahodni del območja.

Predvidena dinamika izkoriščanja

Za oceno dinamike je predvideno obratovanje kamnoloma povprečno 11 mesecev na leto, 20 dni na mesec in 8 ur (izjemoma do 12 ur) dnevno oziroma okoli 1760 ur/leto. Predvidena letna kapaciteta kamnoloma se glede na sedanji obseg ne spreminja in je predvidena med 50.000 m³ in 100.000 m³ mineralne surovine v raščenem stanju, kar pomeni med 75.000 m³ in 150.000 m³ agregatov letno v skrajnih razmerah.

Predvidene povprečne dnevne kapacitete so tako okoli 230 m³ do 455 m³ v raščenem ali okoli 345 m³ do 680 m³ v razsutem stanju pri maksimalnem možnem odjemu. Povprečne urne kapacitete kamnoloma morajo tako ob upoštevanju dnevnega efektivnega časa 8 ur biti med 26 m³ in 57 m³ v raščenem oz. med okoli 43 m³ do 85 m³ v razsutem stanju v času mogočega maksimalnega odjema materiala.

Odvoz materiala iz kamnoloma je običajno kampanjski glede na potrebe izvajalcev del, zato se potrebno število vozil prilagaja razmeram oziroma odvoz ureja kupec materiala. Povprečni dnevni odjem je preračunan na povprečno dnevno proizvodnjo med 345 m³ in 680 m³ agregatov v razsutem stanju, kar pomeni med 35 in največ 68 voženj tovornih vozil dnevno oziroma povprečno med 4 in 8 vozil na uro.

Poudariti je potrebno, da so te ocene zgolj orientacijske, proizvodnjo in s tem kapaciteto kamnoloma bodo narekovale potrebe tržišča.

3.2 Sanacija in rekultivacija kamnoloma

Splošno

Izkoriščanje mineralnih surovin je poseg v prostor, s katerim je spremenjena njegova oblika in pogosto tudi prvotna funkcionalnost. Običajni izraz, ki se pri tem uporablja, je degradacija, čeprav se mineralne surovine pogosto izkoriščajo na prostoru, ki ni primeren za drugo rabo. Tej degradaciji lahko rečemo tudi biološka degradacija, saj je s površine za določen daljši čas odstranjena vsa flora. S sanacijo se poskuša degradiranemu prostoru povrniti čimbolj primerno obliko in vsaj delno vzpostaviti njegovo prvotno funkcijo.

Obveznost sanacije izhaja že iz določb Zakona o rudarstvu (ZRud - 1), ki zavezujejo nosilca rudarske pravice izvesti dokončno sanacijo okolja in odpraviti posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del. Na območjih, kjer posledic ni mogoče v celoti sanirati oziroma odpraviti, je izvajalec dolžan izvesti ukrepe zavarovanja, da se izključi nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter možni povzročitelji onesnaževanja okolja oziroma predvidljive škode na objektih in okolju.

Sanacija kamnoloma se bo izvajala z ureditvijo naklonov končnih brežin - delnim zasutjem že izkoriščenih etaž, zaobljenjem robov etaž in primernim oblikovanjem novo nastalih površin tako, da se čim manj moteče vklopijo v prvotno okolje. Vse površine z manjšim naklonom bodo prekrите z plastjo zemlje in humusa, zatravilo ter zasadilo z avtohtonim drevjem in grmičevjem. Kljub temu ni možno pričakovati, da dejavnost kamnoloma po izvedeni sanaciji ne bo vidna.

Zakon o rudarstvu predvideva tudi postopke ugotavljanja, ali je sanacija izvedena v skladu s projektom in ali izvedeni ukrepi zadoščajo, da se izključi nevarnost za zdravje in življenje ljudi in živali.

Pogoji za zapustitev rudnika so določeni v členih od 95 do 100 Zakona o rudarstvu (ZRud - 1).

Predvidena sanacija

Sanacija in rekultivacija kamnoloma Vettnik se bo izvedla z ureditvijo - poravnavo etažnih ravnin posameznih etaž, navozom zemlje in humusa ter rekultivacijo s pogozditvijo z zasaditvijo avtohtonega rastlinja, ker je prvotna namembnost območja gozd.

Začetek izvajanja dokončne sanacije in rekultivacije etaž je predviden po zaključku odkopavanja najvišje etaže in nato po zaključevanju odkopavanja posameznih etaž od zgoraj navzdol. Potrebna bodo še posamezna zaključna dela ob koncu eksploatacije kamnoloma. V končni fazi se predvideva tudi sanacija osnovnega platoja kamnoloma. Mogoče je tudi delno zasipavanje kamnoloma s kamnolomsko jalovino in drugimi ostanki, ki nastajajo pri izkoriščanju, obogatitvi in predelavi mineralnih surovin iz kamnoloma.

Izvedba sanacije

Območje sanacije obsega površine vseh predvidenih etažnih ravnin kamnoloma in območje dela osnovnega platoja.

Sanacija kamnoloma se sestoji iz tehnične sanacije in biološke sanacije - rekultivacije. Ločitev je zgolj tehnične narave, postopki pa se izvajajo zaporedno in so med seboj povezani. Sanacija kamnoloma poteka od zgoraj navzdol, izvajanje sanacije pa je predvideno sočasno z zaključevanjem etaž tako, da sanacija sledi pridobivanju z določenim zamikom.

Tehnična sanacija pomeni stabilnost brežin. Ta je dosežena s pravilnim načinom dela. Končne naklone brežin je potrebno le očistiti, oziroma odstraniti vse viseče kose hribine, ki bi se lahko zrušili. Zaključene etažne ravnine je potrebno le poravnati, razgibanost terena pa se poveča z izogibanjem popolnoma ravnih geometrijskih oblik, nakloni naj bodo čim bolj položni, s čimer se poveča možnost zasaditve vegetacije.

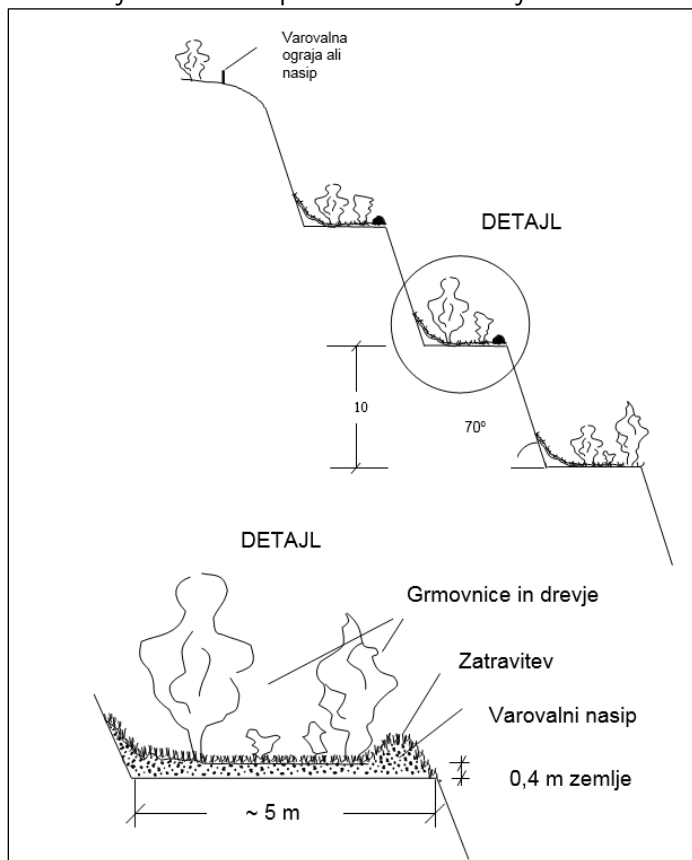
V okviru biološke sanacije je potrebno na površine etaž najprej navoziti zemljo in humus v povprečni debelini okoli 0,40 m. Prva faza biološke sanacije je zatravitev pripravljenih površin s travnimi mešanici, v katerih naj bodo tudi primarne rastline in rastline, ki izboljšujejo tla.

Naslednja faza je pogozditev z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami ter plezalkami za zakritje etažnih brežin. Za grmovne vrste se sadi *Rosa canina*, *Rubus idaeus*, *Ligustrum vulgare*, *Euphryas europaea*, *Viburnum opulus*, *Prunus spinosa*, *Cornus sanguinea*, *Salix caprea*, za drevesa pa *Fagus sylvatica*, *Ostrya carpinifolia*, *Acer campestre*, *Acer pseudoplatanus*, *Pinus sylvestris*, *Populus tremula*, *Sorbus torminalis*. Sadike se zasadi v nepravilnih gručah, mešano grmovne in drevesne vrste. Šipek (*Rosa canina*) in malinjak (*Rubus idaeus*) se kot prevešavi vrsti sadita na robu teras, sadike dreves pa bolj zadaj ob steni. Zatravitev se izvede s travno mešanico in z dodajanjem semena detelje (*Medicago sativa* – lucerna, *Trifolium pratense* – črna detelja), ki izboljša tla. Rekultivacija brežin se izvede z zatratitvijo in zasaditvijo z avtohtonimi hitro rastočimi plezalkami, kot so *Clematis vitalba* – srobot, *Rubus idaeus* – malinjak, *Rosa canina* – šipek.

Sanacija osnovnega platoja se izvede tako, da se najprej poravna relief z nasipanjem materiala iz peskokopa oziroma z jalovino, ki se prekrije z 20 cm debelo plastjo zemlje, čez to plast pa se razprostere plast humusa debeline 20 cm. Sledi zatravitev s travno mešanico za sončne lege. Ob steni prve etaže se na osnovnem platoju zasadijo grmovnice in drevesa, ki zmanjšujejo vizualno izpostavljenost peskokopa.

Pričakovano bo po 5 - 10 letih vegetacija vsaj delno že zakrila etažne brežine. Popolno zakritje odprtih etaž kamnoloma pa je praktično neizvedljivo. Območje kamnoloma za pogozditev je praktično celotna površina etažnih ravnin kamnoloma in platoja.

Na sliki 7 je shematsko prikazana rekultivacija etažnih ravnin.

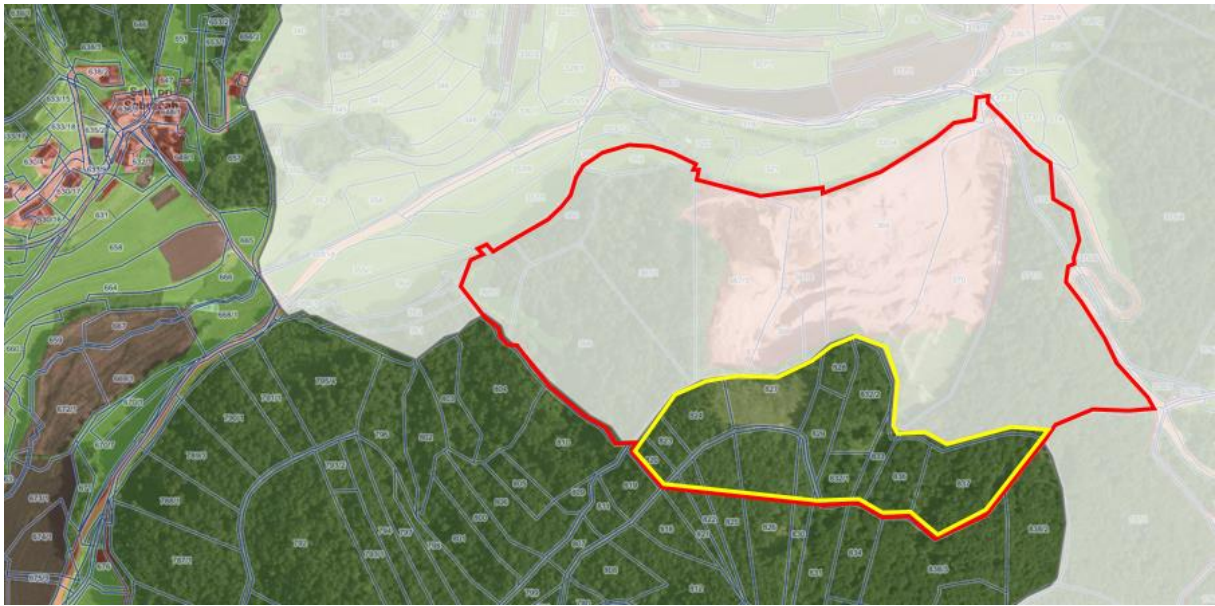
Slika 7: Rekultivacija etažnih ravnin

4 PRIKAZ STANJA PROSTORA

Prikaz stanja prostora je narejen na podlagi javno dostopnih podatkov ter podatkov iz Rudarskega projekta (Idejni rudarski projekt za kamnolom »Vetrnik 3«. Strokovne podlage za pripravo prostorskih aktov. Minervo Control d.o.o., Ljubljana, november 2019).

4.1 Dejanska raba tal

Območje je po dejanski rabi tal skoraj v celoti gozdno zemljišče poraslo, pretežno z listnatim gozdom, predvsem bukovim, manj je drugih drevesnih sestojev (smreka, gaber). Del gozda je že posekan.

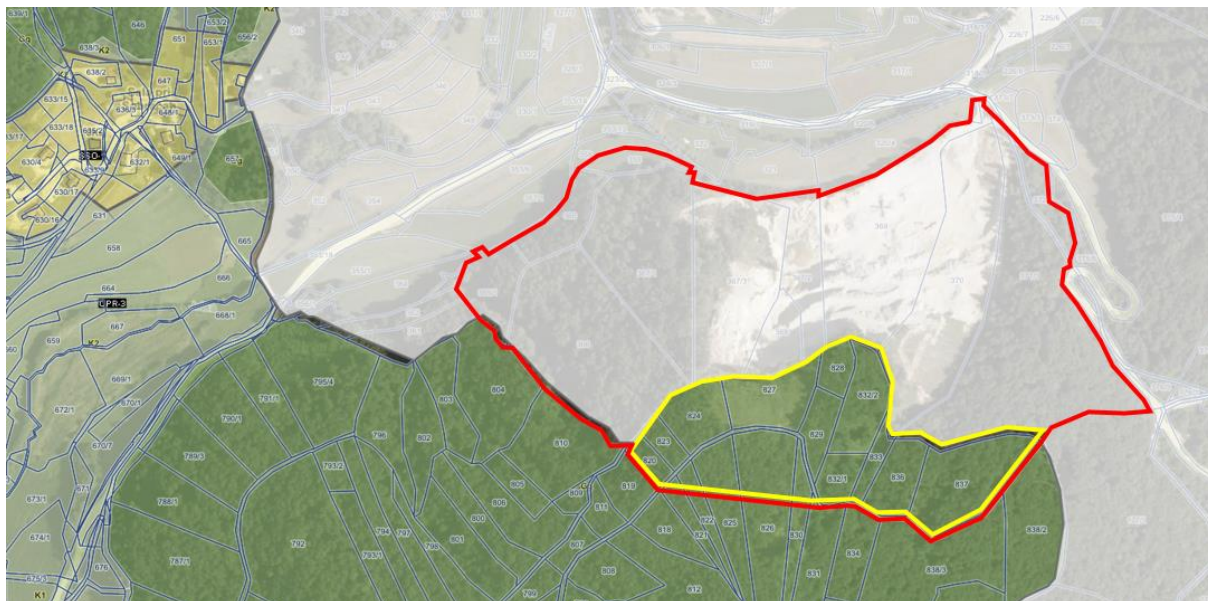

Slika 8: Prikaz dejanske rabe tal

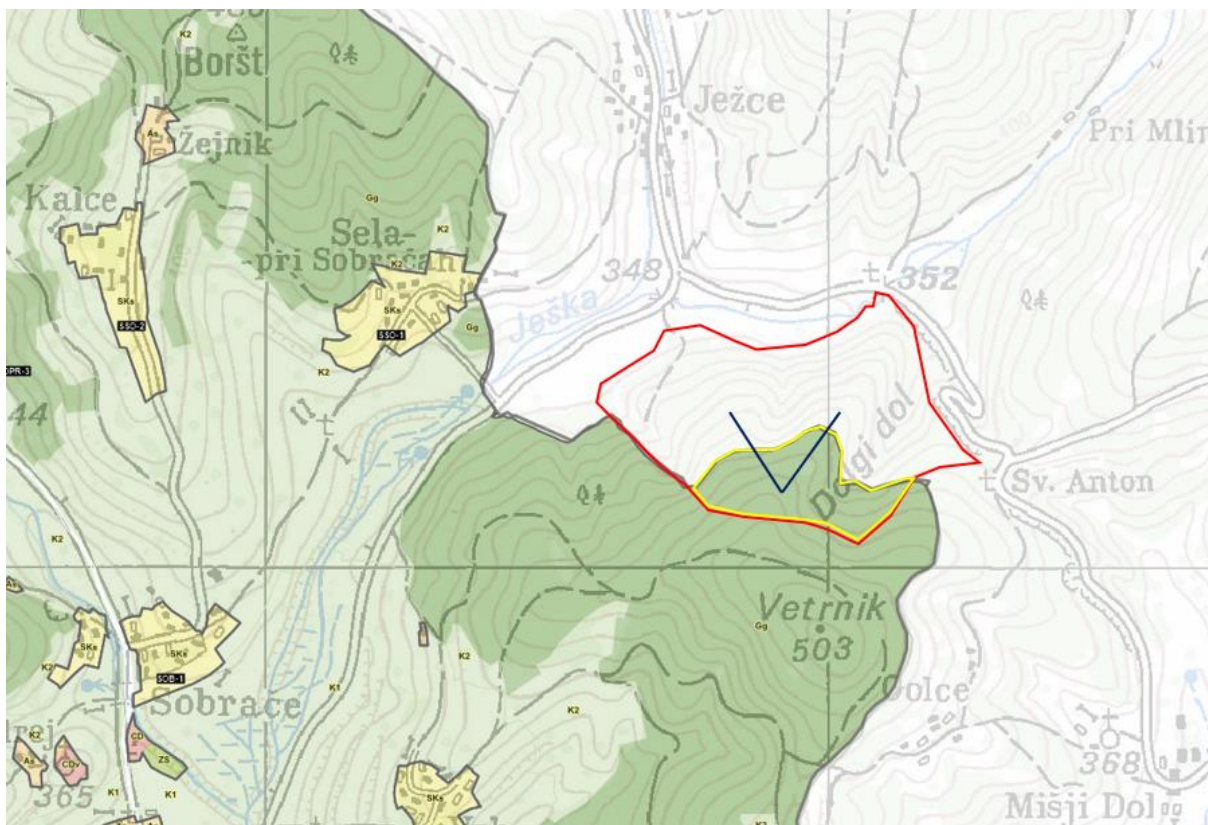
4.2 Namenska raba prostora in vidna izpostavljenost

V OPN Ivančna Gorica so v okolici predvidene širitve kamnoloma sklenjene gozdne površine (namenska raba G). Stanovanjske površine (SKs) so od najbližje točke predvidene širitve kamnoloma oddaljene cca 550 m – vas Sela pri Sobračah.

Širši obseg kamnoloma ne bo imel bistvenega vidnega vpliva na okolico v občini Ivančna Gorica, saj se obstoječi kamnolom širi po pobočju, ki je obrnjeno v stran od poselitve in prometnic na območju občine Ivančna Gorica.

Slika 9: Prikaz namenske rabe prostora

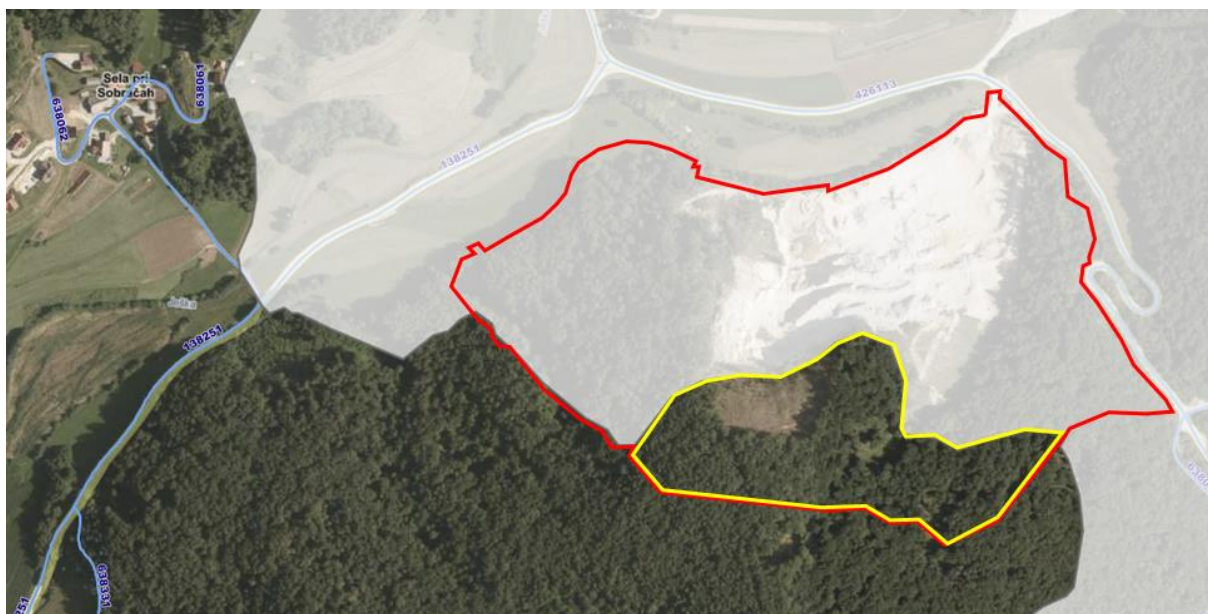
Slika 10: Prikaz vidne izpostavljenosti

4.3 Gospodarska javna infrastruktura

Prometnice

Zahodno od obravnavanega območja poteka lokalna cesta 138251 Sobrače – Sela – Ježce, ki se proti severovzhodu nadaljuje na območje občine Šmartno pri Litiji.

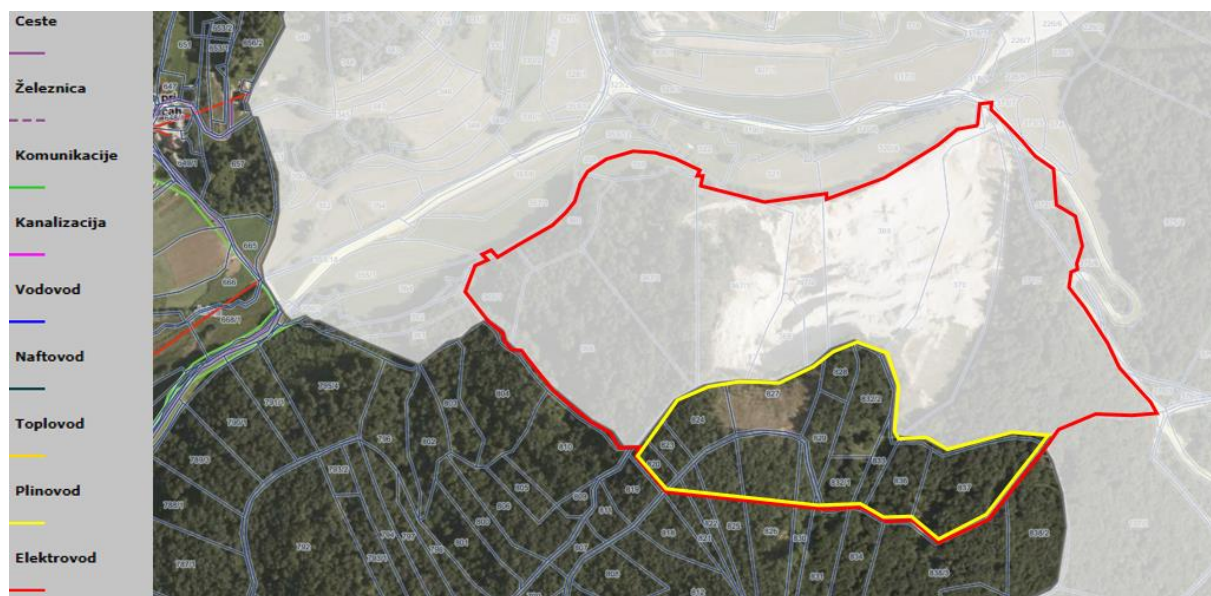
Dostop do obstoječega kamnoloma je po makadamski cesti, z odcepa lokalne asfaltne ceste LC426113 Stranje – Kopačija – M. Kostrevnica, na skrajnem severovzhodnem delu nahajališča. Proti zahodu se priključi na cesto LC 138251 in po njej do regionalne ceste R2 4161347 Šmartno - Grm, v smeri proti Ivančni Gorici, do koder je približno 13 km, v nasprotno smer pa je do Litije okoli 15 km. Ob grapi Dolgi dol na skrajnem robu parcele št. 370 je gozdni kolovoz, preko nahajališča pa so tudi še posamezni gozdni kolovozi in poti.

Slika 11: Prikaz prometnic

Druga gospodarska javna infrastruktura

Obravnavano območje nima objektov in naprav gospodarske javne infrastrukture.

Slika 12: Prikaz obstoječe GJI

4.4 Območja z varstvenimi režimi

Na obravnavanem območju glede na javno dostopne podatke ni območij z varstvenimi režimi. V bližini sta le kulturna krajina ter območje redkih poplav.

Kulturna dediščina

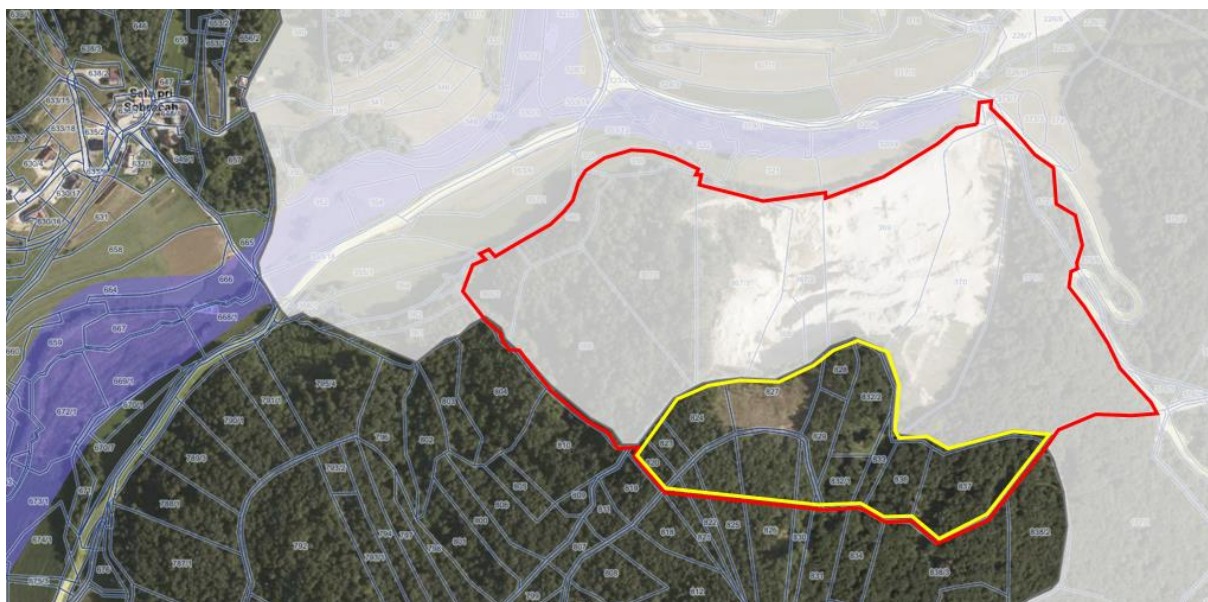
Zahodno od obravnavanega območja je kulturna krajina Temenica (EŠD 18585).

Slika 13: Prikaz območja varstva kulturne dediščine, ki ni v stiku z obravnavanim območjem

Poplave

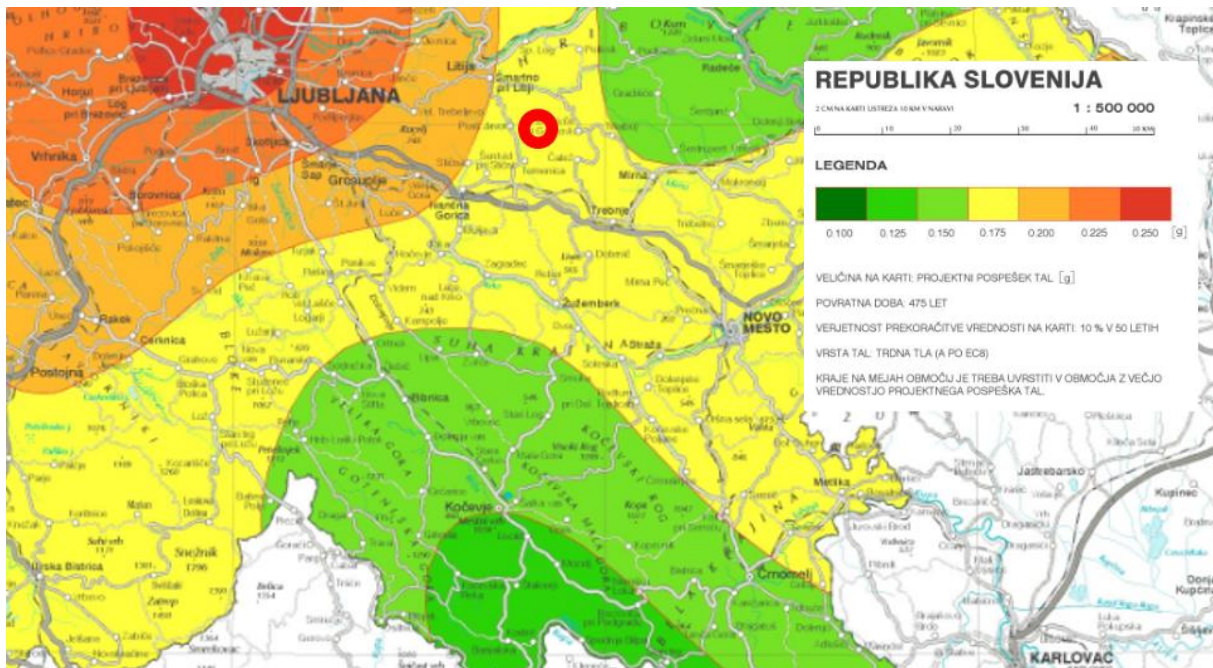
Ob potoku Ješka zahodno od kamnoloma se pojavljajo redke poplave, ki pa ne segajo na območje obstoječega ali predvidenega obsega kamnoloma.

Slika 14: Prikaz območja redkih poplav

Potresna ogroženost

Predvideni objekti in ureditve morajo biti projektirani za VII. stopnjo MCS (Mercalli-Cancani-Sieberg) lestvice, ki velja na tem območju (projektni pospešek tal je 0,150 g).

Slika 15: Grafični prikaz območij potresne ogroženosti (vir: http://gis.arso.gov.si/atlas_okolja_nov.2019)

Lastništvo

V skladu s 34. členom ZRud-1 je eden izmed pogojev za pridobitev koncesije za izkoriščanje tudi lastništvo, in sicer mora biti koncesionar lastnik zemljišča ali pa mora imeti od lastnika dano pravico izvajati rudarska dela. To velja tudi v primeru, da izkoriščanje na območju ne poteka.

Gospodarska družba Rekon d. o. o. je lastnik večine parcel na območju nameravane širitve. Pred postopkom za pridobitev koncesije bodo odkupili vsa potrebna zemljišča.

5 UTEMELJITEV SKLADNOSTI S SPLOŠNIMI SMERNICAMI NOSILCEV UREJANJA PROSTORA

Pregledane so vse splošne smernice nosilcev urejanja prostora, podrobneje pa je utemeljena skladnost s smernicami, ki so za ureditev relevantne, to je s področja gozdarstva ter s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva pred požarom. Smernice s področja usmerjanja poselitve, s področja trajnostne mobilnosti, s področja energetike, s področja kmetijskih zemljišč, s področja upravljanja z vodami, s področja varstva narave, s področja varstva kulturne dediščine in s področja obrambe niso podrobneje obravnavane.

5.1 Splošne smernice za področje gozdarstva

Splošna smernica govori o območjih gozdov, ki so zavarovana s predpisi o gozdovih ter o gozdovih s posebnim pomenom. Na območju SD OPN tovrstnih gozdov ni. Skladno s smernicami so upoštevani podatki o funkcijah gozdov.

5.2 Splošne smernice s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva pred požarom

... 20. Pri načrtovanju na območjih mineralnih surovin je treba izpolnjevati zahteve, opredeljene v 7. odstavku 81. člena Uredbe o prostorskem redu Slovenije; ki navaja: (7) Načini sanacij so načrtovanje nove

rabe, vzpostavitev rabe prostora, kot je bila pred začetkom izkoriščanja, in sukcesivnost naravnih procesov, kadar niso ogroženi varnost, zdravje in življenje ljudi.

Zahteva se v SD OPN upošteva, saj je načrtovana sanacija kamnoloma, tako tehnična, kot biološka, ki upošteva tudi sukcesivnost naravnih procesov.

6 POTREBNE INVESTICIJE V GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO

Zaradi nameravane širitve kamnoloma ni predvidenih investicij v gospodarsko javno infrastrukturo niti v družbeno infrastrukturo.

Dostop do kamnoloma bo še naprej potekal po makadamski cesti, z odcepa lokalne asfaltne ceste LC426113 Stranje – Kopačija – M. Kostrevnica, na skrajnem severovzhodnem delu nahajališča.

Predvidena je rekonstrukcija dela obstoječe dostopne poti za potrebe izvedbe uvoza na zgornji južni rob predvidenega novega pridobivalnega prostora, ki se odcepi z občinske ceste v skrajni vzhodni točki območja.

Širitev ali nadgradnja elektroenergetskega, kanalizacijskega in vodovodnega omrežja ni potrebna.

V kamnolomu je urejen le nizkonapetostni elektro priključek, vodovodnega, kanalizacijskega in telekomunikacijskega priključka ni. Po potrebi je mogoča priključitev na vodovod in telekomunikacijsko omrežje, katerih vodi se nahajajo v neposredni bližini.

Za sanitarne potrebe zaposlenih je nameščeno kemično stranišče z rednim praznjenjem ter kontejner za administracijo in umik zaposlenih pred vremenskimi razmerami.

V tehnološkem procesu pridobivanja in predelave mineralne surovine zaenkrat ni predvidena uporaba tehnološke vode, v primeru postavitve dodatnih proizvodnih objektov na osnovnem platoju pa bo potrebno zagotavljati zadostne količine iz lokalnega vodovodnega omrežja ali z lastnim vodnjakom. Za potrebe močenja materiala na vozilih pred izvozom iz kamnoloma je na voljo zbiralnik meteorne vode.

Za potrebe zaposlenih je predvidena uporaba ustekleničene vode.

7 OKVIRNI ROKI ZA PRIPRAVO OPPN IN ZA IZVEDBO INVESTICIJE

Predvideni roki za pripravo SD OPN:

Izhodišča za pripravo SD OPN: Izdelava predloga izhodišč za pripravo SD OPN	november 2021
Javna objava izhodišč ter posvetovanje z javnostjo in NUP, objava sklepa o pripravi, odločba MOP o obvezi izdelave CPVO*	november, december 2021
Osnutek SD OPN: Izdelava osnutka, pridobivanje prvih mnenj NUP	50 dni po sprejetju Sklepa o začetku priprave
Dopolnjen osnutek SD OPN: Izdelava dopolnjenega osnutka in predstavitev Občinskemu svetu	50 dni od pridobitve prvih mnenj NUP
Javna razgrnitev in obravnava na OS	30 dni po izdelavi dopolnjenega osnutka
Predlog stališč do pripomb in predlogov	30 dni po pridobitvi vseh pripomb
Predlog SD OPN glede na sprejeta stališča: Izdelava predloga, pridobivanje drugih mnenj NUP	30 dni po sprejetju stališč
Usklajen predlog SD OPN: Izdelava usklajenega predloga, priprava gradiva za sprejem na OS	20 dni po pridobitvi pozitivnih mnenj NUP
Kompletacija sprejetega SD OPN: Potrditev in sprejem na Občinskem svetu, objava v Uradnem listu, izdelava končnega gradiva	20 dni po objavi sprejetega SD OPN

*opomba: če bo potreben postopek CPVO, se roki ustrezno podaljšajo

Roki za izvedbo načrtovanih ureditev:

- začetek pridobivanja surovine: po ureditvi ustrezne dokumentacije oz. po potrebi, glede na dinamiko izkoriščanja obstoječega kamnoloma
- trajanje pridobivanja: glede na zaloge in predvideno letno količino izkopa bo kamnolom lahko deloval maksimalno zakonsko določen čas trajanja koncesije – rudarske pravice, to je 50 let.
- sanacija kamnoloma bo potekala sproti, sočasno s pridobivanjem mineralne surovine

II. Grafični del